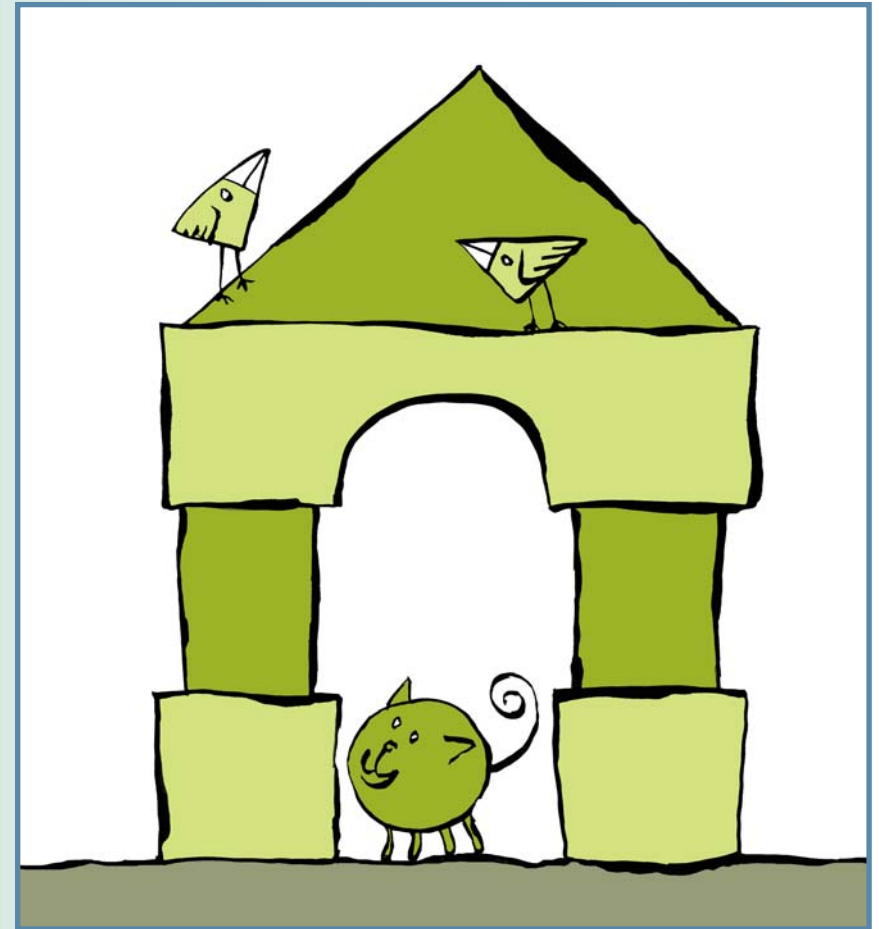

TEREK ITT ÉS OTT II. Épített környezet

A modul szerzője: Dobrovitzky Katalin

SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIÁK

4. ÉVFOLYAM

MODULVÁZLAT

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
I. RÁHANGOLÁS, A FELDOLGOZÁS ELŐKÉSZÍTÉSE					
I/a Kör- és négyzetforma					
A	A gyerekek a padlóra rajzolt négyzetbe, illetve körbe állnak be („Mihez mész? Körhöz vagy négyzethez?”). Ezzel eldöntik, hogy négyzet vagy kör alakú papírokkal szeretnének dolgozni (a pedagógus ezt nem közli előre). Ezt követően kör-, illetve négyzetformából egy lényt alkotnak. 15 perc	A kör- és a négyzetformák hatásának felelevenítése Döntésképesség Kreativitás	Önálló munka – vizuális alkotás	A/5-ös lap, színes papírok, olló, ragasztó, vonalzó, körző, íróeszköz	Táblakréta
B	A gyerekek a padlóra rajzolt négyzetbe, illetve körbe állnak be („Mihez mész? Körhöz vagy négyzethez?”). Ezzel eldöntik, hogy a négyzet- vagy a körformát választják további munkáikhoz. Az azonos formát választó gyerekek 4 fős – spontán választás alapján szerveződő – csoportokban listát készítenek. Az óramutató járásával megegyező irányban körbeadnak egy lapot, amelyre mindenki sorban feljegyzi, mi az, ami körülötte négyzet (kocka, hasáb), illetve kör (gömb) alakú. A listát ismertetik a többi csoporttal. 15 perc	Kör- és négyzetformák felelevenítése Döntésképesség Együttműködés Emlékezet	Kooperatív tanulás – kerekasztal	A/4-es lap (csoportonként 1 db), írószer	Táblakréta

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II. AZ ÚJ TARTALOM FELDOLGOZÁSA					
II/a Világok kör- és négyzetformákból					
A	A gyerekek festményt készítenek csoportban: „Milyen lenne a világ, ha minden kör/gömb, illetve négyzet/téglatest lenne?”. 20 perc	A körülöttünk lévő tér vizuális újraalkotása Kreativitás Képzelet Együttműködés Alkotókészség	Csoportmunka – vizuális alkotás	A/3-as lap (csoportonként 1 db), festék, ecset	P1 (Világok kör- vagy négyzetformákból)
B	A gyerekek festményt készítenek párban: „Milyen lenne a világ, ha minden kör/gömb, illetve négyzet/téglatest lenne?”. 20 perc	A körülöttünk lévő tér vizuális újraalkotása Kreativitás Képzelet Együttműködés Alkotókészség	Páros munka – vizuális alkotás	A/4-es lap (páronként 1 db), festék, ecset	P1 (Világok kör- vagy négyzetformákból)
C	A gyerekek levelet írnak egy világról, ahol minden kör vagy négyzet alakú. 20 perc	A körülöttünk lévő tér újraalkotása Kreativitás Képzelet Szövegalkotás	Önálló munka – írás	Füzet, írószer	
II/b Az elkészült munkák bemutatása					
A	A csoportok/párok sorban bemutatják alkotásukat a többieknek. 5 perc	A társak alkotásának megismerése Befogadóképesség Figyelem	Kooperatív tanulás – csoportszóforgó		

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
B	A gyerekek közül néhányan felolvassák írásukat. 5 perc	A társak alkotásának megismerése Befogadóképesség Figyelem	Frontális osztálymunka – bemutatás		
II/c Strukturált vita a „formavilágokról”					
A	A gyerekek kör-, illetve négyzetsoporra válva kooperatív vitában megpróbálják meggyőzni egymást arról, hogy miért jó a négyzet vagy a kör világa. 10 perc	Vélemények megfogalmazása Vitakultúra Ítéloképesség Kritikai gondolkodás Kommunikáció Kompromisszum-készség	Kooperatív tanulás – kooperatív vita		P2 (Vita) Színes korongok
B	A gyerekek eldöntik, melyik világban élnének szívesebben, és abba a sarokba állnak (gömb/körkocka/négyzet). A kialakult csoportok megbeszélik választásukat, és azt indokolják is társaiknak. A csoportok kérdezhetnek egymástól. 10 perc	Vélemények megfogalmazása Vitakultúra Ítéloképesség Kritikai gondolkodás Kommunikáció Kompromisszum-készség	Kooperatív tanulás – sarkok		
II/d Kevert csoportok alakítása					
A	A gyerekek négyfős csoportokat alkotnak. Két fő a kör-, két fő a négyzetvilágot preferálók közül kerül ki. 3 perc	Csoportalakítás Szabálykövetés Döntésképesség	Egyéni választás		P3 (Kevert csoport)

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
B	A tanár kevert csoportokat alakít. 5 perc	Csoportalakítás Szabálykövetés Döntésképeség	Kooperatív tanulás – hajlított vélemény- vonal		P4 (Hajlított vé- leményvonal)
II/e Várostervek alkotása					
A	A csoportok „A mi városunk” címmel montázst készítenek. Az alkotásban mindkét alapforma megjelenik. 20 perc	Ismeretek rendszere- zése Különböző formák együttes alkalmazása Mások szempontjainak figyelembevétele Megfigyelés Alkotókészség Kompromisszum- készség	Csoportmunka – vizuális alkotás	Színes újságok épületek, vá- rosok képeivel, olló, ragasztó, A/4-es lap	
III. AZ ÚJ TARTALOM ÖSSZEFOGLALÁSA, ELLENŐRZÉS ÉS ÉRTÉKELÉS					
III/a A várostervek bemutatása					
A	A csoportok megtekintik egymás városképét, annak formavilágát: minden csoportból egy tanuló az asztalnál marad, és fogadja a többieket, mutat, magyaráz, válaszol, míg a csoport másik három tagja vándorol a teremben, hogy megismerje a többiek munkáját. Az asztalnál maradókat egy idő után le kell váltani. 10 perc	Montázsok bemutatása a társaknak, alapfor- mák kiemelése Figyelem Elemzés Kommunikáció	Kooperatív tanulás – Három megy, egy marad		

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
B	Az elkészült montázsokból közös kiállítást rendeznek a gyerekek egy szabad falfelületen. Az „idegenvezetők” ismertetik a város látványosságait, építészetét. A többiek tapsintenzitással értékelik a látottakat. 10 perc	Montázsok bemutatása a társaknak, alapformák kiemelése Figyelem Elemzés Kommunikáció	Frontális munka – tanulói magyarázat		Cellux vagy táblagyurma
III/b					
A	A gyerekek értékelő kérdőívet töltenek ki. Az, aki szeretné megosztani a gondolatait a többiekkel, megteheti. 10 perc	A tevékenységekben való részvétel értékelése Önismeret Öntisztelet	Önálló munka – véleményalkotás írásban	D1 (Értékelő kérdőív – mindenkinek egy)	
B	A gyerekek befejezetlen mondat segítségével értékelik társaikat: „Szívesen dolgoztam ...-tal, mert...” 10 perc	Társak pozitív értékelése Szóbeli kommunikáció A másik megértésének kifejezése	Egész osztály együtt – beszélgetőkör		

TANÁRI MELLÉKLET

P1 VILÁGOK KÖR- VAGY NÉGYZETFORMÁKBÓL

A csoportos alkotásnál jó, ha maximum négy-öt fő dolgozik együtt. Az azonos formát választók kerülnek egy csoportba, több kör-, illetve négyzetcsoporthoz létrehozva. A csoporttagok szimpátia alapján választják egymást. A képet érdemes felosztani területekre (utca, házak, háttér stb.), hogy mindenki részt vegyen a munkában. Az alkotáshoz használják fel a gyerekek az előzőleg megalkotott lényüket.

P2 VITA

A két csoport (kör, négyzet) tagjai érveket gyűjtenek, felkészülnek a vitára, és két szószólót választanak. A különböző álláspontok képviselői egymással szemben ülnek egy asztal négy oldalán, mögöttük a támogatóik helyezkednek el. A szószólók öt-öt korongot kapnak, a támogatók egyet-egyet. Minden érv elmondásakor egy korongot be kell tenni az asztal közepére, a támogatók a korongjuk árán szólhatnak, vagy átadhatják azt a szóvivőjüknek.

P3 KEVERT CSOPORTOK

Kevert csoportokra azért van szükség, mert a következő feladatban közös alkotást kell létrehozniuk, amelyben mindkét „világ” megjelenik. Fontos, hogy a modul végére megérezzék a gyerekek, hogy nincs jó vagy rossz választás, és nem létezik egy igazság. A kör-, illetve négyzetforma egyszerre van jelen mai városképeinkben, ez teszi változatossá, egyénibbé az épületeket. Így fontos, hogy az előző feladat vitájában egymással szemben álló felek most egy alkotást hozzanak létre. Ezért mindkét oldalról két-két tanuló kerül a négyfős csoportba. Ha a két „világ” képviselői aránytalan létszámúak, akkor a semlegesek bevonásával a tanár keverje a csoportokat.

P4 HAJLÍTOTT VÉLEMÉNYVONAL

Az előző feladatban megadott sarkok megnevezésével (kör, négyzet) arra kérjük a gyerekeket, álljanak fel egysoros vonalban aszerint, hogy melyik világot választanák inkább. A semlegesek középre, a szélsőségesek pedig a megfelelő sarokba állnak. Mondjuk el, hogy az a

gyerek, aki el tudja fogadni mindkettőt, középen sorakozzon fel. Az, aki csak szögletes épületek között szeretne élni, menjen a jobb sarokba, és az, aki egy szögletmentes világban érezné jól magát, válassza a bal sarkot. A szomszédjaikkal beszélgetve alakítsanak egysoros vonalat a két sarok között. Ezt követően megkérjük a gyerekeket, hogy álljanak fel egymással szemben úgy, hogy félbehajlítják a vonalat. Ezáltal a két szélsőséges pólus, illetve a két középső is szembekerül egymással. Úgy képzünk négyes csoportokat, hogy a sor két végén álló pár lesz együtt (tehát két ellentétes véleményű és két semleges tanuló). Ezzel a vélemények vonatkozásában teljesen heterogén csoportok alakulnak.